

ÉNEKFÜZET

*Kárpát-medencei Magyar Református
Középiskolások XVIII. találkozója*

2013. JÚLIUS 6–10.

Maróthi György, a Kántus alapítója

Maróthi György (Debrecen, 1715. június 18. – Debrecen, 1744. október 16.): matematikus, pedagógus, a magyar zeneelmélet úttörője. 1732 és 1738 között a bázeli, zürichi, berni és groningeri egyetemen tanult. 1738-tól a debreceni Kollégiumban tanított mennyiségtant, történelmet, latin irodalmat. Az egykorú iskolázás egyoldalú latin-filológiai művelődési irányával szemben az élő modern nyelvek (francia, német) tanítását kívánta. A földrajzoktatásban a leíró földrajzon kívül bevezette az általános és csillagászati földrajzot is. Sürgette, hogy az elemi oktatás a nép anyanyelvén történjék. *Arithmetica...* (1743) című munkájában magyar nyelven

tárgyalta a számtan elemeit. Előszavában kifejtette a matematikai oktatásra vonatkozó, korát megelőző nézeteit.

1739-ben megalakította a főiskola énekkarát, a debreceni Kántust. Nagy fontosságot tulajdonított a művészi ének tanításának. 1739-ben adta ki a Szenczi-Molnár-féle Psalteriumot, amelynek függeléke (A' 'Soltároknak a' kótták szerént való éneklésének mesterségének rövid summája) az első magyar nyelvű zeneelméleti munka. Ő volt az első magyar négyszólamú zoltárkönyv kiadója: A' 'Soltároknak Négyes Notájik... (Debrecen, 1743), amelyhez újabb elméleti compendiumot csatolt.

A Debreceni Református Kollégium Kántusa

A Kollégiumi Kántust 1739-ben alapította a Debreceni Református Kollégium zseniális matematika professzora, *Maróthi György*. Kezdetben a pestisjárvány idején létesített, négytagú temető-kvartett létezett csak, ez bővült 30 tagú fiú-vegyeskarrá. Maróthi svájci minták nyomán a többszólamú zoltáréneklést kívánta meghonosítani az istentiszteleteken, de 29 évesen elvitte a korai halál. Így ez a terve nem valósult meg, de létrejött az első, azóta is folyamatosan működő magyar ifjúsági kórus, a *Kántus*, amely szervezetével és szellemével ma is hirdeti a Kollégium sok évszázados diákköztársaságát, amely a kollégiumi jelmondat: „*Orando et laborando*” – imádkozva és dolgozva – jegyében hitben és munkában edzett generációkat nevelt. 1954 óta vegyes karként működik. Tagjainak száma évenként 50–60: gim-

nazisták és egyetemisták. A hazai gyülekezeti szolgálatok mellett több nemzetközi versenyen is kiemelkedő helyezést értek el. Külföldi útjaik során eljutottak 27 országba, többek között az USA-ba, Kanadába, Skóciába, a skandináv országokba, Japánba, Dél-Koreába és Tajvanra; a '90-es évektől Erdély, Felvidék és Kárpátalja magyar gyülekezeteibe is. CD és DVD felvételeik jelentek meg. Magyar zeneszerzők – Bárdos Lajos, Gárdonyi Zoltán és Zsolt, Vass Lajos, Szokolay Sándor, Vajda János és mások – számos művet írtak a kórusnak. Repertoárjuk kiterjed a régi korok és napjaink egyházi és világi műveire.

Legrangosabb kitüntetések: *Magyar Örökség díj* – 1997, *Debrecen város Pro Urbe díja* – 2003. A Kántus vezetősége: *Berkesi Sándor* – vezető karnagy, *Marczi Ernő* – szervező karnagy.

Ez az énekfűzet a Kárpát-medencei Református Középkolák XVIII. Találkozójára készült. Közismert református zsoltárok és dicséreték mellett népszerű kánonokat, ifjúsági énekeket tartalmaz. Elsősorban a Találkozó istentiszteletein, áhítatain, közösségi alkalmain kívánjuk használni. Örülnénk annak, ha a résztvevők magukkal vinnék, és konferenciákon, táborozásokon minél többen megismernék, forgatnák.

A Debreceni Református Kollégium gazdag zenei hagyományát a Kántus alapításával és mai életével kapcsolatos rövid ismertető eleveníti fel.

A KOLLÉGIUM BERKESI SÁNDOR ÁLTAL MEGZENÉSÍTETT JELMONDATA, AMELYET A GIMNÁZIUMI TANULÓK SZALAGAVATÓN, BALLAGÁSON ÉS MÁS ÜNNEPI ALKALMAKKOR ÉNEKELNEK:

3 O - ran - do o - ran - do
5 o - ran - do et la - bo - ran - do
7 la - bo ran - do la - bo - ran - do
o - ran - do et la - bo - ran - do.

KÖSZÖNET A CSILLAGPONT TALÁLKOZÓ SZERVEZŐINEK,
HOGY ÉNEKFÜZETÜK NYOMDAILAG MEGSZERKESZTETT ANYAGÁNAK EGY RÉSZÉT ÁTVEHETTÜK.

KÖSZÖNET KURGYIS ANDRÁS ÉS MÓNUS BÉLA TANÁR URAKNAK, VALAMINT GYŐRI JUDITNAK
AZ ÉNEKANYAG ÖSSZEÁLLÍTÁSÁÉRT ÉS SZERKESZTÉSÉÉRT.

A DEBRECENI REFORMÁTUS KOLLÉGIUM FENNÁLLÁSÁNAK 475. ÉVFORDULÓJA TISZTELETÉRE

KIADJA	Debreceni Református Kollégium Gimnáziuma 4026 Debrecen, Kálvin tér 16.
FELELŐS KIADÓ	Győri József igazgató
ILLUSZTRÁCIÓ	Orosz Judit
TIPOGRÁFIA	Mikáczó Kamilla
NYOMDA	Center-Print Kft., Debrecen, 2013